

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ
ԱՌԱՋԵՆՈՐԴԱՐԱՆԻՆ ՀԱՅՈՅ ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՀՐԱՀԱՆԳ
ՎԻՃԱԿԻՆ ԵԳԻՊՏՈՍԻ

ՍԱՀՄԱՆԵԱԼ ԱԶԳ. ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

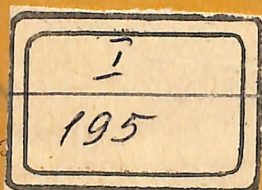
ՊԱՏԿ. ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԷՆ

ՏՊԱՐԱՆ «ԲԱԾԱԻ»

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՍ

(ԵԳԻՊՏՈՍ)

1907

7
185

364

41

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

ԱՌԱՋՆՈՐԴԱՐԱՆԻՆ ՀԱՅՈՅ ԱՂԵՔԱՆԴՐԻՈՅ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՀՐԱՀԱՆԳ ՎԻՃԱԿԻՆ ԵԳԻՊՏՈՍԻ

ՍԱՀՄԱՆԵԱԼ ԱԶԳ. ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

ՊԱՏԿ. ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎԷՆ

ՏՊԱՐԱՆ «ԴԱՅՑՆԻ»

ԱՂԵՔԱՆԴՐԻՍ

(ԵԳԻՊՏՈՍ)

1907

ԱՌՆՋՆՈՐԴԱՐԱՆ ՀԱՅՈՅ

Աղեքսանդրիա

15 Յուլիս 1907

ԸՆՏՐՈՂԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

Թիի 1

ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Պատկ. Խառն
Ժողովոյ հրահանգաց համաձայն՝ Աղեքսանդրիոյ
Թեմական Ժողովի ընտրութիւնը կատարելու պաշ-
տօնով ըստ օրինի կազմուած Ընտրողական Ժո-
ղովս, իւր առաջին նիստին մէջ իսկ՝ միաձայնու-
թեամբ պատշաձ դատեց՝ իբր ընտրողական նա-
խապատրաստութեանց առաջին քայլը՝ ճանօթացնել
Աղեքսանդրիոյ արգոյ հայ հասարակութեան այն
կանոններն և օրինական տրամադրութիւնները
որոնց համաձայն տեղի պիտի ունենան այսու-
հետեւ մեր թեմին վարչական և ընտրական բոլոր
գործողութիւնները, և որոնց շնորհիւ Եգիպտոսի
ամբողջ առաջնորդական վիճակը կօծուի վեր-
ջապէս առանձնաշատուշ միաձոյ կազմակերպու-
թեամբ մը՝ հիմնուած Ազգային Սահմանադրու-
թեան ընդհանուր սկզբանց վրայ և պատշաձեցուած
տեղական հանգամանքներուն:

Առ այս Ժողովս կը փութայ ի յոյս ընծայել
Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Պատկ. Խառն Ժողովէն
մեր վիճակին համար սահմանուած ՎԱՐՉԱԿԱՆ
ՀՐԱՀԱՆԳը՝ անոր սկիզբը դնելով նաև Ա. Բ.

1-495 ահ

և Գ. երեք յարա՛յից վաւերաբոյրեր ուրոնք, բայց ի իրենց պարունակում կարեւոր մե՛կնոքթիւններէն և կարգադրութիւններէն՝ ինքնին այս վարչական վերակազմութեան օգտաշատ գործին հիմնաքարը և պատմական յիշատակարանը կը կազմեն:

Հիմա որ Աղեքսանդրիոյ Հայ Հասարակութիւնը՝ Կեդր. վարչութեան պատրաստուած և գործադրութեան հրամայումն այս վարչական Հրահանգին մէջ կը գտնէ այլևս պատճառը իր այնքան առիթներով միանամունք ուրուայրուած բաղձանքներուն, վստահ ենք որ՝ անխառն քերկրութեամբ պիտի ողջունէ զայն, և ամեն ոք իր կարգին կատարեալ օրինապահութեամբ, խոհեմութեամբ և համերաշխութեամբ պիտի ջանայ դիւրացնել շուտով իրականացումը այս ազգօգուտ գործին, որ արդարեւ բարգաւաձումի և միաբանութեան նոր թռչանակ մը կը խոստանայ բանալ Եգիպտոսի Հայ գաղութին համար:

Առաջնորդ Եգիպտոսի
Նախագահ Ընտրող. Ժողովոյ
ՄԿՐՏԻԶ Ծ. ՎՐԴՊ. ԱՂԱՅՈՒՆԻ

ՄԱ.

ԱԶԳ. ԿԵԴՐ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ ՊԱՇՏՈՆԱԳԻՐԸ
ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ ՄԱՍԻՆ

ՊԱՏՐԻԱՐԺԱՐԱՆ ՀԱՅՈՅ

Կ. ՊՕԼԻՍ

5 Մայիս 1907

ԽԱՌՆ ԺՈՂՈՎ

Ազգ. Կեդր. վարչութեան

Համար 97

Գերաշնորհ Տ. Մկրտիչ Ծ. Վրդ. Աղաւմունի
Առաջնորդ Վիճակին

Եգիպտոսի

Եգիպտոսի ազգային գործերը տեղական հանգամանայ համաձայն օրինաւոր ուղղութեան մէջ դնելու և ըստ այնմ Գաւառական վարչութիւնն կազմակերպելու համար շատոնց ի վեր զգալի եղած էր Սահմանադրական յատուկ Հրահանգի մը պէտքը, որ հիմնուած լինելով հանդերձ Սահմանադրութեան ոգոյն և սկզբանց վրայ, կարենար միանգամայն պատշաճիլ Եգիպտոսի վիճակին բացառիկ դրից և գոհացում տար անոր պէտքերուն:

Այս վերջին ժամանակներս Աղեքսանդրիոյ մէջ ծագած թեմական զանազան խնդիրներն և տեղի ունեցած իրողութիւններն աւելի անհրաժեշտ հարկ մը յառաջ բերին վարչական կազմակերպութեան գործն ի գլուխ հանելու, և Ազգ. Կեդրոնական վարչութիւնն

յանձնած լինելով Բարձր. Պողոս Նուպարի փաշայի ուսումնասիրել իրաց վիճակն և պէտք եղած ծրագիրն պատրաստել, խառն յոգովն Նորին Բարձրութեան կողմէ մատուցուած ծրագիրն նկատողութեան առաւ, և անոր սահմանած սկզբունքներն օրինաւոր և ընդունելի գտնելով, ընդունեց ծրագիրն, և հետեւաբար ծրագիրն սկզբանց վրայ՝ սահմանեց Վարչական Հրահանգ մը Եգիպտոսի վիճակին համար, գործադրութեան հսկողութիւնը յանձնելով դարձեալ Նորին Բարձրութեան խնամոց և հոգածութեան:

Ահաւասիկ նոյն Վարչական Հրահանգն ներփակեալ կուղարկենք Ձեր Գերապատուութեան և կը յանձնաւարենք որ Ն. Բարձրութեան հետ բանակցութեամբ և անոր խորհրդոց համաձայն ձեռնարկէք նոյն Հրահանգով սահմանուած վարչական մարմինները կազմակերպելու իրենց բոլոր ճիւղերով, ստանալով թէ՛ Գահիրէի Քաղաքական ժողովին և թէ՛ Աղեքսանդրիոյ Թաղական Խորհրդին գործակցութիւնն, և վիճակային գործերը ղնելով այն վարչական ուղղութեան մէջ զոր Հրահանգը կը տրամադրէ, փութաք տեղեկագրել մեզ կատարուած ընտրութիւնները՝ ըստ օրինի հաստատուելու համար:

Հարկ չէ ըսել թէ այս մտօք գրուած է կարեւորը նաև Բարձր. Պողոս Փաշայի և Աղեքսանդրիոյ Ատենապետ Վսեմ. Աբրահամ Բարթող Փաշայի, որոց հաղորդուած է նաև մի մի օրինակ Հրահանգէն:

Մնամք աղօթարար

Պատրիարք Կ. Պոլսոյ

(Ստոր.) ՄԱՂԱՅԻՆ ԱՐԶ.

ԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ուրբաթ, 7 Յունիս 1907

Ընդ նախագահութեամբ Գեր. Տ. Մկրտիչ Ծ. Վարդապետ Աղաւնունիի, Առաջնորդ Եգիպտոսի, և Ատենապետութեամբ Վսեմ. Պողոս Փաշա Նուպարի, գումարուեցաւ Աղեքսանդրիոյ ազգայիններու ժողով մը որուն ներկայ էին.

Վսեմ. Միհրան Խան Գալֆահան

Արթին Պէյ Բէիզեան

Միքայէլ Պէյ Բէիզեան

Աստուր Պէյ Շէրիտեան

Ազն. Տ. Գէորգ Սարգիսեան

Տօքթ. Ժամկոչեան

Յակոբ Իզմիրլեան

Գէորգ Իփէքեան

Տիգրան Կամարական

Միքայէլ Կիւրճեան

Գէորգ Մէրամէթեան

Գառնիկ Չպուքճեան

Միհրան Տամատեան

Պերճ Օհանեան

և Յարութիւն Մանուկեան:

Իսկ հրաւիրեալներէն զբաղման պատճառաւ բացակայ գտնուած են. Վսեմ. Աբրահամ Փաշա Բարթող և Տեարք Անտոն Արթինօֆ, Սահակ Աբրահամեան, Վահան

Խորասանձեան, Արմենա՛լ Կամարական, Կարապետ Մե-
րոնեան, Լեոն Մկրտիչեան, Յարութիւն Մօրուքեան,
Յովհաննէս Շնորհքեան, Լեոն Պէրպէրեան, Արամ
Արշակեան, Տօքթ. Թէօֆիլ, Յակոբ Ուղուրեան և
Լեոն Նիզամեան:

Առաջնորդ Հայրը ատեանը բացուած հռչակեց
ժամը 11 ին և յայտարարեց թէ Կ. Պօլսոյ Ամեն.
Արքայան Պատրիարք Հօր կողմէ Նորին Վսեմութիւն
Պօղոս Փաշա Նուպարի ուղղուած պաշտօնագրի մը
վրայ, թելադրութեամբ Նորին Վսեմութեան՝ ժողով
հրաւիրած է այսօր Աղեքսանդրիոյ ծանօթ ազգայիննե-
րէն իբր 28 անձինք, որոնցմէ ներկաներուն իր շնոր-
հակալութիւններն ուղղեց՝ հրաւերին պատասխանած
ըլլալնուն համար:

Ապա խօսք առաւ Վսեմ. Պօղոս Փաշա Նուպար
և հետեւեալն ուղղեց ներկայ ազգայնոց.

«Տեարք,

«Նորին Ամենապատուութեան Կ. Պօլսոյ Պատրի-
«արքին կողմանէ քանիցս կրկնուած փափաքին համա-
«կերպելով, ընդունեցայ Աղեքսանդրիոյ ազգային գոր-
«ծոց միջամտել, հոն յառաջ եկած դժուարութիւններն
«հարթելու և ձեզ բաժնող երկպառակութիւններուն
«վերջ տալով լուծման մը յանգելու համար: Յօժարու-
«թեամբ յանձն առի այս պաշտօնը, նա մանաւանդ շատ
«լաւ յիշատակ մը պահած ըլլալու համար այն տա-
«րիներէն երբ Աղեքսանդրիա կը բնակէի ուր ձեր

«վստահութիւնը վայելած ըլլալով Աղեքսանդրիոյ Ազգ-
«վարչութեան ատենապետութիւնը ինձ յանձնուած էր:

«Ինչպէս որ արդէն յայտարարած էի ձեզ, վեր-
«ջին ընտրութիւններն՝ ըստ իմ կարծեաց՝ օրինաւորա-
«պէս կատարուած չըլլալով, ուէ դիմում չէի կրնար
«փորձել՝ մինչև որ այդ ընտրութիւնները չջնջուէին:
«Աղեքսանդրիոյ ժողովուրդը զայս հասկնալու լմաս-
«տութիւնը ունեցաւ, ինչ որ դիւրացուց գոհացուցիչ
«արդիւնք մը ձեռք բերելը, որ այսօր ձեզ պիտի հա-
«ղորդեմ: Արդարև կրցայ Նորին Ամենապատուութեան
«գնահատել տալ ձեր թեմին մասնաւոր դիրքը, որոյ
«անցեալին մէջ վայելած տեսակ մը վարչական ան-
«կախութիւնը մինչև աստիճան մը իրաւունք կուտար
«ապագային համար ալ մասնաւոր կազմակերպութեան մը:

«Ազգ. Կեդրոնական Վարչութեան Խառն Ժողովը
«նպաստաւոր ընդունելութիւն ընելով՝ դիմումիս և ի
«նկատի առնելով յառաջ բերած փաստերս, հաճեցաւ
«սահմանել հրահանգներ զորս ուրախ եմ ձեզի հողոր-
«դելու և որոնք ձեր թեմին նոր կազմակերպութեան
«հիմը պիտի ըլլան:

«Ինչ որ արդէն գոհունալութեամբ հաստատեցի,
«դուք ևս պիտի տեսնէք թէ Կ. Պօլսոյ Խառն Ժողովը
«այնպիսի կազմակերպութիւն մը կը շնորհէ ձեզ որ
«յուսամ թէ ամենուն գոհացում պիտի տայ և Աղեք-
«սանդրիոյ Հայ հասարակութեան մէջ խաղաղութիւնը
«և միաբանութիւնը պիտի վերահաստատուէ:

«Այս նոր կազմակերպութիւնը Եզիպտոսի առաջ-

«նորդական վիճակին միութիւնը պահպանելով հանդերձ,
«կատարեալ անկախութիւն և ինքնորինութիւն կը շնորհէ
«ձեզ, առանց Պահիրէի թեմին հետ ձեր ունեցած կա-
«պերը խզելու: Արդարեւ ցաւալի պիտի ըլլար եթէ
«տեսակ մը հերձուած յառաջ գար Եգիպտոսի Հայոց
«մէջ, որոնց բարգաւաճումը և յառաջդիմութիւնը սերտ
«համերաշխութեան և համաձայնութեան պէտք ունի:

«Քաղցը է ինձ յուսալ թէ Աղեքսանդրիոյ հայ
«ժողովուրդին համար միաբանութեան շրջան մը կը
«բացուի ասով և ի խորոց սրտի մաղթանքներ ընելով
«անոր բարգաւաճման համար՝ ահա կը հաղորդեմ ձեզ
«Պատրիարքարանին Հրահանգները»:

Յանձնարարութեամբ Նորին Վսեմութեան, Առաջ-
նորդարանի ղեւանապետը կարգաց յօդուած առ յօդուած
կ. Պօլսոյ Ազգ. կեդր. վարչութեան խառն ժողովէն
ընդունուած և վաւերացուած Եգիպտոսի թեմին համար
գործադրելի Ազգային վարչական Ծրագիրը:

Սոյն ընթերցման աւարտումէն յետոյ ներկայը ի-
րենց ամենախորին շնորհակալութիւններն յայտնեցին
Վսեմ. Պօղոս Փաշա Նուպարի որ բարեհաճութիւնն ու-
նեցած էր միջամտելու Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր մօտ,
և խնդրեցին Նորին Վսեմութենէն որպէս զի շնորհ ընէ
ներկայ ժողովոյ երախտագիտական խորին զգացմանց
թարգմանը հանդիսանալ Նորին Ամենապատուութեան
ըով:

Վերոյիշեալ հրահանգներուն Գ—րդ յօդուածին գա-
լով ժողովը՝ Նորին Վսեմութեան Պօղոս Փաշայի ա-

ռաջարկութեան վրայ, և նոյն յօդուածի մեկնութիւնը
Նորին Ամեն. Սրբազնութեան վաւերացմանը ենթար-
կելով՝ կը նկատէ թէ ընտրողութեան համար յօդուածին
առաջին երեք պայմաններն անհրաժեշտ են առ հա-
սարակ բոլոր դասակարգերուն և թէ այդ երեք պայ-
մաններէն զատ՝ ընտրողները պէտք է նաև լրացնեն
յաջորդող երեք պայմաններէն մին:

Իսկ Գ—րդ յօդուածին այն հատուածը, որուն տրա-
մադրութեամբ ամէն ընտրող պարտի յիսուն զրուշ ողջ
Ազգային տուրք մը վճարել, մինչև ցարդ գործնակա-
նին մէջ գոյութիւն չունենալուն, առ այժմ անկարելի
պիտի ըլլայ սոյն պայմանը գոհացնող ընտրողներ
գտնալ. ուստի ժողովը պարտք զգաց դարձեալ Ն. Վ.
Պօղոս Փաշայի բարեացակամ միջամտութեանը ղիմել
որպէս զի գէթ այս առաջին ընտրութեանց համար
Պատրիարքարանը զերծ կացուցանէ ընտրողները յիշեալ
տուրքի վճարումէն: Վսեմ. Պօղոս Փաշա Նուպար,
ժողովոյ այս միահամուռ բաղձանքին վրայ յանձն ա-
ռաւ հեռագրաւ ղիմել Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր,
խնդրելու համար որ, լոկ այս անգամուան ընտրու-
թեանց համար այդ բացառութիւնը շնորհէ, պայմանաւ
որ, յառաջիկային, ընտրութեանց վերաբերեալ ամէն
պայմաններ, և ի մասնաւորի յիսուն զրուշ ողջ գու-
մարի տուրքը՝ կէտ առ կէտ պիտի գործադրուին:

Նոյնպէս ժողովոյ բաղձանաց վրայ Վսեմ. Պօղոս
Փաշա յանձնառու եղաւ առաջին թղթատարով գրել
Ազգ. Պատրիարքարանին և խնդրել որ ըստ Հրահանգի

ընտրուելիք Քաղաքական ժողովոյ անդամոց թիւը եօթի բարձրացուի, նշանակուած հինգը բաւարար չըլլալով տեղական պահանջութիւններուն և գործերուն:

Յետ որոյ ներկայից առաջարկութեամբ և միաձայն հաւանութեամբ Ընտրողական ժողով մը կազմուեցաւ հետեւեալ Պատ. անձերէն, պաշտօն տրուելով իրենց շարժիլ և գործել ըստ նոր կազմական կանոնագրի և ըստ հրահանգաց Ազգային Պատրիարքարանի:

Անդամք Ընտրողական ժողովոյ.

Վսեմ. Աբրահամ փաշա Բարթող	} Սոյն չորսը կազմելով նախորդ թաղ. խորհուրդը, և անոնցմէ զատ նաև
Տ. Տ. Միքայէլ Պէյ Բէիզեան	
Յակոբ Էֆէնտի Ուլուրեան	
Խաչիկ » Զաքէեան	

Վսեմ. Միհրան Խան Գալֆաեան

Տ. Տ. Տօքթ. Մ. Ժամկոչեան

Գէորգ Իփէքեան

Յակոբ Ազնաւորեան

Գէորգ Սարգիսեան

Միհրան Տամատեան

Պերճ Օհանեան

Յովհաննէս Շնորհքեան

Սահակ Աբրահամեան

և Յակոբ Խզմիրլեան:

Ատեանը փակուեցաւ ի ժամ 1:

(Ստորագրութիւնք մերկայից)

ԱԶԳ. ԿԵԴՐ. ՎԱՐՁՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏԱՄԱՆԸ

ԵՂԱՆՔ ՀԱՐՅԱՆՅ ԵՒ ԱՌԱՋԱՐԿՆԵՐՈՒ

Ազգ. Կեդր. Վարչութեան Պատկ. Խառն Ժողովը առ Գեր. Առաջնորդ Հայրն ուղղեալ 134 համար և 14 Յունիս ամսարիւ իր պաշտօնագրով՝ հետեւեալ կերպով կը պարզարանէ սահմանեալ վարչական Հրահանգին յուսարանութեան կարօտ կետերը, միանգամայն իւր բարձր հաճութիւնը տալով Քաղ. ժողովոյ անդամաց թիւը 7ի բարձրացնելու առաջարկին.

«Ստացանք տարույս Յունիս 19 թուականաւ Զեր «ուղղած գրութիւնը, և ընդ նմին Աղեքսանդրիոյ մէջ «Զեր նախագահութեան և Բարձր. Պօղոս փաշայի Ատե. «նապետութեան ներքեւ գումարուած ժողովի մը ատե. «նագրութեան օրինակն, որմէ տեղեկացանք որ այս «ժողովին հաղորդուել է նորին Բարձրութեան կողմէ՝ «Եզրիպտոսի վիճակին համար Կեդր. վարչութեան Խառն «ժողովոյ կողմէ սահմանուած վարչական Հրահանգն և «գնահատուելով անոր օգտակարութիւնն, Ընտրողական «ժողով մը կազմուել է գործադրութեան ձեռնարկելու «համար.— միայն թէ՝

1. «Ընտրողութեան պայմանաց վերաբերող հրահանգին Գրդ յօդուածը մեկնուելով այնպէս հասկցուել «է որ ընտրողաց համար նշանակուած վեց պայմանն «ըէն առաջին երեքը պահանջելի են առ հասարակ

«ամեն դասակարգի ընտրողներէ, իսկ մնացեալ
«երեք պայմաններէն մին միայն պէտք է ունենան:—Նաև

2. «Ըստ որում մինչև ցարդ Աղեքսանդրիոյ մէջ ազ-
«գային տուրքը չէ կրցած հաստատուիլ, և առ այժմ
«անկարելի պիտի լինի գտնել ընտրողներ որ ըստ հրա-
«հանգի տարին 50 դրշ. ողջ դրամ Ազգ. տուրք վճա-
«րած լինին, ուստի հարկ դատուէր է հրահանգին նշա-
«նակած պայմանը այս առաջին անգամ ի բաց թողուլ
«և յառաջիկային գործադրութեան դնել անվրէպ:—

3. «Հարկ դատուէր է Քաղաքական ժողովոյ ան-
«դամոց թիւը 5 էն 7 ի վերածել:

«Այս խնդրոյն նկատմամբ Բարձր. Պողոս Փաշա
«ևս իր կողմէ կարեւորն գրած և առաջարկած լինելով
«մեզ՝ Ազգ. կեդր. վարչութեան Խառն ժողովը նկա-
«տողութեան առաւ եղած առաջարկութիւնները, և ճիշդ
«գտաւ հրահանգին Ծրդ յօդուածին նկատմամբ տրուած
«մեկնութիւնն և ընդունեց, ինչպէս ընդունեց նաև
«Քաղաք. ժողովոյ անդամոց թիւը բարձրացնելու ա-
«ռաջարկն, և 5 էն 7 ի վերածեց: Իսկ տրոց վճարման
«պայմանին գալով, արդէն Բարձր. Պողոս Փաշա կան-
«խաւ առաջարկած լինելով մեզ վճարումը պայման
«չդնել այս առաջին ընտրութեան պահուն, սոյն առա-
«ջարկութիւնն ընդունուած և մեր կողմէ հեռագրուած
«էր Նորին Բարձրութեան որ տուրքը վճարելու կա-
«րողութիւնն ու յանձնառութիւնը միայն պայման դրուի
«այս անգամ, ինչ որ Ազգ. կեդր. վարչութեան
«Խառն ժողովն ալ հաստատեց իր համամտութեամբ»:

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՀՐԱՀԱՆԳ

ՎԻՃԱԿԻՆ ԵԳԻՊՏՈՍԻ

- 1.— Եգիպտոս միակ Առաջնորդական վիճակ կը
կազմէ Կ. Պօլսոյ Հայոց Պատրիարքութեան
ներքև և մէկ Առաջնորդի մը ձեռք կը կա-
ռավարուի:
- 2.— Եգիպտոսի Առաջնորդութեան կեդրոնը Գա-
հիրէ մայրաքաղաքն է, իսկ Աղեքսանդրիա
ալ Առաջնորդանիստ կեդրոն է և Առաջնորդը
պարտաւոր է փոփոխակի երկու քաղաքներու
մէջ բնակիլ պարագայից համեմատ:
- 3.— Երկու քաղաքներէն զուրս գտնուող Եգիպ-
տոսի հայաբնակ տեղերը երկուքէն մէկին
հետ կապակցեալ պիտի նկատուին կառա-
վարչական յարաբերութեանց հիմամբ բաշ-
խուած:
- 4.— Եգիպտոսի Ազգային վարչութիւնը կազ-
մակերպուած է Ազգ. Սահմանադրութեան
սկզբանց համեմատ, տարբերութեամբ այն
կէտերուն որ տեղական պահանջից հա-
մաձայն սոյն հրահանգին մէջ պիտի նշա-
նակուին:
- 5.— Եգիպտոսի Պաւառական Ընդհանուր Ժո-
ղովը կը բաղկանայ երեսուն և հինգ ան-

գամներէ, որոյ հինգը եկեղեցական և երեսունը աշխարհական: Աշխարհականները կէս առ կէս, այսինքն տանեհինգական անգամ Գահիրէի և Աղեքսանդրիոյ երկու թեմերուն կողմէ կընտրուին: Իսկ եկեղեցականներէն երեքը Գահիրէէն և երկուքը Աղեքսանդրիայէն կ'առնուին:

6.— Թէ Գահիրէի և թէ Աղեքսանդրիոյ թեմերը Գաւառական Ժողովոյ յիշեալ տասն և հինգ անգամները կընտրեն իրենց բաղդաթին մէջէն: Բայց այս թիւէն մաս պիտի հանեն իրենց թեմին մէջ գտնուող հայաբնակ տեղերուն, այն պարագային մէջ երբ այն տեղերը գտնէ երեսուն ընտրող անձ և մասուռ մ'ունին:

7.— Ընդհ. Ժողովոյ եկեղեցական անգամներ են երկու քաղաքներուն ծխատէր քահանայներուն երիցագոյնները, բաւական է որ ծերութեամբ անկարողացած կամ օրինական պատճառներով զրկուած չըլլան:

8.— Ընդհ. Ժողովոյ աշխարհական անգամները կ'ընտրուին ուղղակի ժողովրդին քուէարկութեամբ, և սահմանադրական հրահանգին յուցուցած ձևով:

9.— Գահիրէի և Աղեքսանդրիոյ թեմերուն մէջ ընտրող են հետեւեալ պայմաններու պատաս-

խանող հայ ուղղափառ եկեղեցւոյ զաւակ ազգայիններ, որոնք

Ա. — իրենց կենաց քսանեհինգ տարին լրացուցած են:

Բ. — Տարեկան կէս եղ. տկի ազգային տուրք կը վճարեն:

Գ. — Սահմանադրութեան 67 րդ. յօդուածով նշանակուած զրկումներէն զերծ են:

Դ. — Եղիպատոսի մէջ ծնած և տեղացի են.

Ե. — Երեք տարիէ ի վեր ընտանիքով Եղիպատոս հաստատուած են.

Զ. — Հինգ տարիէ ի վեր պետական պաշտօնով Եղիպատոս կը բնակին և կամ առևտրական տուն հիմնած են: ⁽¹⁾

10.— Չաւառական Ընդհ. Ժողովը թէ համապատասխան չեն եղած իր Գահիրէի և թէ իւրաքանչիւր թեմերուն անգամներով թեմական նիստեր կը դաւմարէ ի Գահիրէ և յԱղեքսանդրիոս: Նախապահութիւնը և հրաւիրելու իրաւունքը ամեն առթիւ մէջ Առաջնորդին կը պատկանի:

11.— Երկաքանչիւր թեմերուն աշխարհա՛րհն

(1) Սոյն վեց պայմաններէն առաջին երեքը պահանջելի են առ հասարակ ամէն ընտրողներէ. իսկ այդ երեք պայմաններէն զատ՝ բաւական է լրացնել յաջորդող երեք պայմաններէն մին միայն՝ ընտրողի համգումամբ ունենալու համար. (Տես Բ. և Գ. վաւերաթղթերուն մէջ):

1-195ab

անդամներուն մէջէն կընտրուին մէկ Ստե-
նապետ և մէկ Ստենապետի: Համագումար
նիստերու մէջ Ստենապետութիւնը կը վարէ
Գահիրէի և Ստենապետութիւնը կը վարէ
Ալեքսանդրիային: Ասոնց բացակայութեան
փոխարէն ծառայող կը պաշտօնավարեն միւս-
ները:

12. — Համագումար նիստերէն զուարթին
հետեւեալ խնդիրներուն համար:

Ա. — Ընտրութիւն Առաջնորդի:

Բ. — Ընտրութիւն դատաւական երեսփոխանի
կ. Պօլսոյ կեդրոնական Ընդհ. Ժողովին:

Գ. — Ընտրութիւն պատուիրակի ընտրողական
Ժողովոյ Լիմաթի, եթէ Պատրիարքարանէ
հրահանգ տրուի:

Դ. — Առաջնորդին հետ տեղի ունեցած ան-
համաձայնութեան կամ Առաջնորդին գէմ
տեղի ունեցած ամբաստանութեան նախա-
քննութեան և Պատրիարքարան տեղեկա-
գրէլու համար, կամ Պատրիարքարանի հրա-
հանգին վրայ:

Ե. — Առաջնորդարանի եւ Բաղաքի կողմա-
թիւն:

Զ. — Գնումն կամ վաճառումն Ալգային կալ-
ուածոց:

Է. — Պետական կառավարութեան և հայ հա-
սարկութեան միջև յարաբերութեանց կէ-

տերու կամ օրինական փոփոխութիւններու
նկատմամբ խորհրդակցութիւններ:

Ը. — Եզիպտացի տեղական դործոց և բարե-
պաշտօնական, կրթական և բարեգործական
հաստատութեանց մասին կազմուելիք հրա-
հանգներ, և այլ նմանօրինակ խնդիրներ
որ Եզիպտացի հայ ուղղափառ հասարակու-
թեան ամբողջութեան կը պատկանին:

13. — Ընդհ. Ժողովոյ: Համագումար նիստերը
տեղի կունենան վերոյիշեալ առիթներուն
պատահած առեւ: Ամեն առիթի մէջ պէտք
է որ իւրաքանչիւր տարի զոնէ մէկ նիստ
զուարթի, և երկու իւրեւրեւն դործերուն
վրայ տեղեկութիւններ տրուին և խորհրդ-
ակցութիւններ կատարուին:

14. — Գահիրէի և Ալեքսանդրիայ թեմական նիս-
տերը կը զուարթին հետեւեալ խնդիրնե-
րու համար:

Ա. — Ընտրութիւն հինգ⁽¹⁾ անգամէ բազմացած
Քաղաքական Ժողովոյ:

Բ. — Հրաժարական Քաղաքական Ժողովոյ:

Գ. — Համարառութիւն Քաղաքական Ժողովոյ:

Դ. — Ամբաստանութիւն կամ զանգատ Գա-
ղաքական Ժողովոյ գէմ:

(1) Աղեքսանդրիոյ համար՝ Քաղաք. Ժողովոյ անդամաց
թիւը բարձրացուած է եօթնի: (Տես Բ. և Գ. վարկերէն
ուն մէջ):

- Ե. — Թեմական եւմուսցոյցի հաստատութիւն:
- Զ. — Որ և է ծանր խնդիր զոր Քաղաքական ժողովն հարկ կը սեպէ Թեմական ժողովին հանել, կամ իբր Գաւառական լինել. ժողովին տարուելիք խնդիր կուզէ նախաքննութեան ենթարկել:
15. — Թէ՛ Գաւառական և թէ՛ Քաղաքական ժողովներու ընտրելի են հայ ուղղափառ եկեղեցւոյ զաւակ ազգայիններ, որք երեսուն տարեկան են, և տարեկան մէկ Եգ. Ոսկի ազգային տուրք կը վճարեն, և ընտրողութեան համար հրահանգին սահմանած պայմաններն ունին և ըստ Սահմանադրութեան ընտրելութեան իրաւունք կը վայելեն: Գաւառական ժողովին Ասենապետները և Ատենագլխերները չեն կրնար Քաղաքական ժողովի անդամ լինել:
16. — Քաղաքական ժողովները կը միացնեն իրենց վրայ թեմին նկատմամբ Քաղաքական ժողովոյ և քաղաքին նկատմամբ Թաղական Խորհրդոյ գործառնութիւնները, և կը կատարեն միանգամայն թեմին վարչութիւնը և քաղաքին հաստատութեանց և կալուածոց մատակարարութիւնը:
17. — Քաղաքական ժողովներ, եթէ հարկ դատեն, երկու օժանդակ Հոգաբարձութիւններ կը ընտնեն կազմել Եկեղեցւոյ և վարժարանի հա-

- մար, իւրաքանչիւրը երեքական անդամէ, որք ընտրողութեան պայմանները պիտի ունենան ըստ հրահանգի: Քաղաքական ժողովոյ անդամներէն մմանք կրնան Հոգաբարձութեանց մէջ ալ զտնուիլ: Ժառանգական և վիճակաւորական և ազգահամարի գործերը Եկեղեցւոյ Հոգաբարձութեան կը պատկանին:
18. — Հոգաբարձութիւններ պատասխանատու են Քաղաքական ժողովին և Քաղաքական ժողովը պատասխանատու է Թեմական ժողովին:
19. — Առաջնորդը կ'ընտրուի Օսմանեան հպատակ կուսակրօն եկեղեցականներուն մէջէն, ուրիշ գաւառական Առաջնորդաց համար սահմանուած սովորական հրահանգին համաձայն, Պատրիարքարանէ ստացուած արտօնութենէ ետքը, և Պատրիարքարանէ տրուած եռամուն բաց ցանկի վրայ:
20. — Առաջնորդական ընտրութիւնը կը վաւերացուի Ազգ. Եկեղ. վարչութեան խառն ժողովէն, և կը հաստատուի Կայսերական հրովարտակով և Պատրիարքական կոնդակով և տեղական իշխանութեանց ուղղուած ընծայական յանձնարարադրով:
21. — Գաւառական կամ թեմական և վարչական ժողովոց ընտրութիւններն ալ կը վաւերացուին Պատրիարքական կոնդակով: Իսկ

- Հողաբարձութեանց ընտրութիւնը կը վաւերացուի Առաջնորդէն:
- 22.— Առաջնորդն երկու թեմերուն մէջ ալ կընտրէ մի մի եկեղեցական Առաջնորդական փոխանորդ վարչական ժողովին հաճութեամբ:
- Փոխանորդները Առաջնորդին բացակայութեան կը վարեն Առաջնորդական գործերը, իրենց արտադ: հրահանգին համեմատ և նշանակուած սահմանին մէջ:
- 23.— Կրօնական ժողովոյ պատկանեալ գործերը Առաջնորդը կը կարգադրէ փոխանորդին և թեմական ժողովոյն եկեղեցական անդամներուն հետ ժողով գումարելով: Իսկ եթէ ծանրակշիռ մի իրողութիւն կամ վերաբերմանութեան առիթ պատահի, երկու թեմերուն փոխանորդները և եկեղեցական անդամները ի միասին ժողովի կը գումարէ: Կրնայ նաև ի հարկին բոլոր Եգիպտոսի եկեղեցականներէն համագումար ժողով գումարել:
- 24.— Նշանադրութեան և պատկազրութեան հրամաններն կը տրուին Առաջնորդէն, որ կըրնայ փոխանորդներն ալ արտօնել իւր բացակայութեան հրամանի տալու:
- 25.— Դատաստանական Խորհրդոյ վերաբերեալ խնդիրները կը քննուին Քաղաքական Ժողովէն թեմական ժողովի եկեղեցական ան-

- դամներուն հետ միասին, Առաջնորդի կամ փոխանորդի նախագահութեամբ:
- 26.— Փոխանորդներ ի բացակայութեան Առաջնորդի կը նախագահեն վարչական ժողովներու:
- 27.— Առաջնորդի մահուն կամ հրաժարման կամ որ և է պատճառով դադարման առեւտումեայ տեղապահը կ'ընտրուի երկու թեմերու վարչական ժողովներուն համախորհուրդ հաճութեամբ, և կը հաստատուի Ազգ. Պատրիարքարանէ:
- 28.— Առաջնորդի հրաժարականը մինչև որ Ազգ. Կեդր. վարչութենէ չընդունուի վերջնական և լրացեալ չնկատուիր:

Սոյն հրահանգը կը հաստատուի և կը վաւերացնենք և կը հրամայենք ի գործադրուիլն:

Ի Պատրիարքարանի Կ. Պօլսոյ 2 Մայիս 1907

Պ. Կ. Պօլսոյ

(Ստոր.) ՄԱՂԱՔԻԱ ԱՐԲ.

500

Handwritten text in Armenian script, appearing as bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs, though the specific words are difficult to decipher due to the orientation and fading.

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0657126

